

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K
J M É N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Václava Novotného a JUDr.Lenky Matyášové v právní věci žalobce **F. Š.**, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, Křížová 25, Praha 5, o žalobě žalobce proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 12. 2001, č. X,

t a k t o:

I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 18. 12. 2001, č. X **s e z r u š u j e** pro vady řízení a věc se jí **v r a c í** k dalšímu řízení.

II. Žalobci se náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á** .

O d ů v o d n ě n í :

Česká správa sociálního zabezpečení rozhodla o žádosti F. Š. podle zákona č. 217/1994 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžité částky některým obětem nacistické perzekuce rozhodnutím ze dne 18. 12. 2001, č. X tak, že žádost zamítla s odůvodněním, že žadatel neprokázal, že je synem A. R., který zemřel dne 28. 3. 1945 v koncentračním táboře, a nevznikl mu proto nárok na poskytnutí jednorázové částky podle uvedeného zákona. Proti rozhodnutí podal žalobce prostřednictvím České správy sociálního zabezpečení dne 28. 1. 2002 opravný prostředek k Vrchnímu soudu v Praze, v němž namítá nesprávnost vydaného rozhodnutí, které nevycházelo ze všech předložených důkazů, přičemž trvá na skutečnosti, že je synem zemřelého A. R. Žalobce se domáhá zrušení vydaného rozhodnutí a přiznání jednorázové částky.

Protože věc nebyla Vrchním soudem v Praze skončena do 31. 12. 2002, byla podle ustanovení § 132 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.) postoupena Nejvyššímu

správnímu soudu k dokončení v řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního soudního řádu správního, tedy podle ustanovení o řízení o žalobě.

Nejvyšší správní soud přezkoumal rozhodnutí žalované a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Z předloženého spisového materiálu bylo zjištěno, že žalobce požádal o poskytnutí jednorázové peněžní částky dne 2. 8. 1995 jako syn A. R., nar. 21. 6. 1899 v O. V žádosti uvedl, že od narození do návštěvy základní školy se jmenoval M. R., poté utekli na Slovensko a příbuzní mu dali jméno F. Š. V žádosti uvedl, že se narodil zřejmě na Slovensku, kde by měli mít v matrikách jeho záznam. Navrhoval rovněž prověřit skutečnost, že jeho rodný list vydaný na jméno F. Š. je fiktivní a předložil doklady osvědčující podle něj skutečnost, že je synem F. S. a A. R. (oddacím listem o uzavření manželství F. S. a A. R.). Rodný list na výzvu správního orgánu nepředložil s tím, že ho nemá a skutečnost, že je synem A. R. stvrdil pouze svým čestným prohlášením.

Dne 4. 3. 2002 doložil žalobce ve fotokopiích další doklady, kterými chtěl prokazovat oprávněnost svého nároku, a to prohlášení svých sourozenců – A. S., M. R., F. Č., že F. Š. je M. R. a jméno Š. používá od roku 1942, doklad osvědčující skutečnost, že A. R. byl účastníkem národního boje za osvobození – československým politickým vězněm od 3. 3. 1943 do 28. 3. 1945, kdy v koncentračním táboře zemřel (potvrzení FMNO č. j. 176/631/1976), dále opis křestního listu č. 24/2002 vydaného Římskokatolickým farním úřadem v T. T. ze dne 6. 2. 2002, opis prohlášení ze dne 10. 1. 1957 v němž se spolu s dalšími sourozenci jako jeden z dědiců vzdává dědictví po A. R.

Nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky ve smyslu zákona č. 217/1994 Sb. vzniká postiženým občanům nebo jejich vdovám, vdovcům, jakož i sirotkům za podmínek zákonem stanovených. K prokázání nároku je povinna osoba nárok uplatňující předložit doklady nárok osvědčující, popřípadě další doklady, jestliže ji k tomu příslušný orgán vyzve (§ 5 odst. 3 zákona č. 217/1994 Sb.). V tomto smyslu byl žalobce vyzván pouze k předložení rodného listu, kterým by prokázal skutečnost, že je skutečně synem A. R., přičemž dalšími důkazy, které žalobce navrhoval, se správní orgán již nezabýval a jiné skutečnosti nezkoumal.

Nejvyšší správní soud souhlasí se žalovanou v tom, že předpokladem vzniku nároku na poskytnutí jednorázové částky podle zákona je určení osobní identity žalobce. Tuto identitu není možno dovodit, resp. ji vyvrátit, v případě, kdy není předložen rodný list údajem v občanském průkazu a ani předložená čestná prohlášení nemohou být důkazem, prokazujícím skutečnost o osobním stavu žalobce, resp. o tom, že je synem A. R. Podle obsahu správního spisu podal žalobce žádost jako F. Š.

V žádosti je poukaz na občanský průkaz v němž na straně 6 je rubrika otec proškrtnuta, v rubrice matka je uvedeno: M. Š.V průběhu řízení však žalobce předložil opis rodného listu (krstného listu) vystaveného Rím. kat. farským úradom v T. T. dne 6. 2. 2002, z něhož vyplývá, že dne 21. 11. 1929 se narodil M. S., rubrika: „Rodičia: meno a priezvisko, náboženstvo“ je částečně proškrtnuta a dále je v ní uvedeno F. S. V rubrice „Poznámky“ je rukou napsaný latinský text, který v podstatě znamená: „Toto manželství s A. R. uzavřené 11. 4. 1939 bylo prohlášené za legitimní rozhodnutím ordinariátu Nitranského č. 1570/1948 .“

Žalobce v řízení tvrdí, že se narodil matce F. S. a jeho otcem je A. R., který s jeho matkou uzavřel dne 11. 4. 1939 manželství, o čemž předložil i fotokopii oddacího listu

vydaného Obecním úřadem v B. dne 26. 3. 2002, z čehož vyplývá, že v oddací matrice Obecního úřadu v B. je ve svazku VIII., ročník 1939 na straně 63 pod č. řad. 9 zapsáno uzavření manželství F. S., narozené 2. 12. 1895 a A. R. narozeného dne 21. 6. 1899 dne 11. 4. 1939. Identitu žalobce, tedy kdy se narodil, kdo jsou jeho rodiče, (nejen otec, ale i matka), z hlediska zákona č. 217/1994 Sb., zda jeho otcem je A. R., narozený 21. 6. 1899, zemřelý dne 28. 3. 1945, nemůže určit žalovaná jako správní orgán ani soud ve správním soudnictví Protože z dokladů žalobcem dosud předložených nelze brát za prokázané, že žalobce je synem A. R. a že se narodil dne 21. 11. 1929 z matky F. S., pak měl být žalovanou poučen, aby příslušné doklady, z nichž bude možné zjistit jím tvrzený právní stav předložil, tedy nejenom rodný list, ale případně i rozhodnutí soudu vydané v občanském soudním řízení podle § 80 písm. a), resp. c) občanského soudního řádu a měl být poučen i o právních následcích, které budou vyvozeny z jejich nepředložení.

Povinností správního orgánu je zjistit přesně a úplně skutečný stav věci. Přitom není vázán jen návrhy účastníků řízení. Samo rozhodnutí pak musí vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci (§ 3 odst. 4, § 32 odst.1, § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení). Podle § 3 odst.2 správního řádu správní orgány jsou povinny postupovat v řízení v úzké součinnosti s účastníky a dát jim vždy příležitost, aby mohli svá práva účinně hájit, zejména se vyjádřit k podkladu rozhodnutí a uplatnit své návrhy; rovněž jim musí poskytovat pomoc a poučení, aby pro neznalost právních předpisů neutrpěli v řízení újmu.

Žalobci však nebyla správním orgánem dána možnost vyjádřit se k podkladu pro rozhodnutí i ke způsobu jeho zjištění, popř. navrhnout jeho doplnění. I když v řízení nemuselo proběhnout ústní jednání, možnost daná žalobci, aby se před vydáním rozhodnutí mohl vyjádřit ke shromážděným podkladům nebyla naplněna.

Z důvodu v tomto rozhodnutí uvedených soud zrušil podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. c/ s. ř. s. rozhodnutí žalované pro vady řízení a věc jí vrátil k dalšímu řízení v němž žalobce poučí o tom, jaké doklady má předložit k prokázání svého nároku a poučí ho i o právních následcích, pokud je nepředloží a umožní mu vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí, popř. navrhnout jeho doplnění.

Žalobci nebyla přiznána náhrada nákladů řízení, neboť ji nepožadoval a podle obsahu spisu mu žádné náklady nevznikly (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 31. 10. 2003

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu